

De Klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg

is inzake de klacht 2020/042 van:

de heer XXXXX, geboren XXXXX, ten tijde van de klacht verblijvend in De Woenselse Poort,
de afdeling Balans, onderdeel van GGzE.

tot het navolgende oordeel gekomen.

1. Ontstaan en loop van het geding

De klachtencommissie ontving op 24 september 2020 een klaagschrift, gedateerd 24 september 2020, van de heer XXXXX, hierna te noemen klager.

Klager heeft zich bij het formuleren van zijn klaagschrift laten bijstaan door mevrouw XXXXX, Patiëntenvertrouwenspersoon.

De klacht richt volgens het klaagschrift zich tegen de XXXXX, GZ-psycholoog van de afdeling Balans en zorgverantwoordelijke van klager.

De klachtencommissie ontving op 30 september augustus 2020 een verweerschrift, gedateerd 29 september 2020. Verweerster heeft zich bij het formuleren van het verweerschrift laten bijstaan door XXXXX. Het verweerschrift vermeldt dat mevrouw XXXXX het verweer heeft gevoerd. Zij zal hierna als verweerster worden aangeduid.

De klachtencommissie was door de veiligheidsmaatregelen die moesten worden getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan niet in de gelegenheid om klachten in fysieke aanwezigheid van klager en verweerster te behandelen. De klachtencommissie heeft de klacht daarom via een beeldverbinding behandeld. Klager en verweerster, de personen die hen bijstonden, alsmede de leden van de klachtencommissie en de secretaris van de klachtencommissie hebben deelgenomen aan de behandeling van de klacht via de beeldverbinding.

Klager is er blijkens de toestemmingsverklaring mee akkoord dat de commissieleden, indien nodig, het dossier inzien, eventueel door middel van fotokopieën.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op de beslissing van 22 september 2020 om klager te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid door hem een kamerprogramma op te leggen.

3. Standpunt van de klager

Klager is van mening dat hij ten onrechte is beperkt in zijn recht op bewegingsvrijheid. Er was onvoldoende reden om hiertoe over te gaan.

Klager heeft geen “mededeling cliënt” ontvangen naar aanleiding van de beslissing om hem te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid. Dat had wel moeten gebeuren.

Klager verzoekt de klachtencommissie om zijn klacht gegrond te verklaren en hem een passende schadevergoeding toe te kennen van € 100,=.

4. Standpunt van de verweerster

Klager geeft in zijn klaagschrift aan dat hij op 22 september 2020 om 19.00u een kamerprogramma heeft gekregen. Het programma is op 23 september 2020 in de ochtend opgeheven. Klager is het hier niet mee eens. Klager geeft aan dat hij geen formulier heeft ontvangen, dat hij niet wist waar hij aan toe was en dat er ook niemand naar hem is toegekomen. Tevens merkt klager op dat hij claustrofobisch is en van mening is dat hij een schadevergoeding van € 100,= wil ontvangen.

Voorafgaand aan de beslissing is klager op verlof geweest. Bij terugkomst is duidelijk dat klager onder invloed is van cannabis. Dit is te merken aan zijn gedrag waarbij klager veelvuldig 'objection!' riep. Daarnaast is het ook te zien aan zijn non-verbale gedrag en kleine ogen. Hierop is klager naar zijn kamer verwezen waarbij hem is gevraagd hier tien minuten te verblijven. Klager blijft echter van zijn kamer komen ondanks meerdere waarschuwingen. Klager wordt vervolgens erg boos waarbij hij verbaal agressief en fysiek dreigend is. Hierop is besloten, in overleg met de dienstdoende arts, dat klager een kamerprogramma opgelegd krijgt.

Na de oplegging van het kamerprogramma hebben er verschillende gesprekken met klager plaatsgevonden. De houding van klager verbeterde na een uur toen begeleiding en AWN opnieuw het gesprek aangingen om afspraken te maken dat klager op zijn kamer blijft in verband met gebruik van cannabis (open kamerprogramma). Klager geeft aan dit te begrijpen en stemt in met het voorstel om op zijn kamer te blijven. Wel is er een artikel 9:9 lid 2 Wvggz voor de zekerheid aangemaakt. Op 23 september 2020 is in de ochtend besloten dat klager weer zonder beperkingen op de afdeling kan verblijven.

Klager geeft aan dat hij geen gemotiveerde schriftelijke beslissing heeft ontvangen. Voordat de beslissing op schrift wordt uitgereikt moet deze eerst geaccordeerd zijn door de geneesheer-directeur. Niet duidelijk is hoe lang dit zal duren. Aan klager is wel uitgelegd wat er van hem wordt verwacht zodat hij weer van zijn programma af kan komen

Verweerster is van mening dat zij gelet op de proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid correct heeft gehandeld. Klager is teruggekomen van verlof onder invloed van cannabis. Daarnaast heeft klager dreigend en agressief gedrag vertoont op het moment dat hij naar zijn kamer werd verwezen. Een minder ingrijpende maatregel was op dat moment niet mogelijk. Klager heeft echter maar een avond en een nacht op kamerprogramma gezeten waarvan er deels instemming met klager was bereikt. Het kamerprogramma is op 23 september 2020 in de ochtend, nog voor het ochtendrapport, beëindigd, toen bleek klager niet meer dusdanig onder invloed was en weer in de samenwerking zat.

Verweerster verzoekt de klacht ongegrond te verklaren.

5. Bevoegdheid klachtencommissie

Klager is TBS met voorwaarden opgelegd en heeft een zorgmachtiging. Hij verblijft in De Woenselse Poort op grond van artikel 38 van het wetboek van Strafrecht. Op personen die om die reden gedwongen zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis is op grond van artikel 9:1 van de Wvggz de klachtprocedure van deze wet van toepassing. Dat betekent dat klager bij de klachtencommissie een klacht zoals omschreven in artikel 10:3 van de Wvggz kan indienen.

De klacht richt zich tegen een beslissing als bedoeld in artikel 9:9 van de Wvggz.

De klachtencommissie voldoet voor wat betreft haar samenstelling aan artikel 10:2 lid 3 van de Wvggz.

De klachtencommissie is bevoegd om de klacht van klager te beoordelen.

6. Beoordeling

De klachtencommissie gaat er bij haar beoordeling vanuit dat de klacht van klager, zoals die is verwoord in het klaagschrift.

Klager klaagt over de beslissing van 22 september 2020 om hem in te sluiten in zijn kamer tot de volgende ochtend.

Verder merkt klager op dat hij geen formulier heeft ontvangen naar aanleiding van deze beslissing.

In de eerste plaats wil de klachtencommissie opmerken dat verweerster in haar verweerschrift aangeeft dat klager op 22 september 2020 is beperkt in zijn recht op bewegingsvrijheid door hem een kamerprogramma op te leggen, terwijl klager spreekt van insluiten.

De klachtencommissie wil thans niet ingaan op het onderscheid tussen het verschil dat gemaakt moet worden tussen insluiten en het beperken van het recht op bewegingsvrijheid. Omdat klager er met nadruk op wijst dat hij geen formulier heeft gehad. En daarmee wil klager aangeven dat niet is voldaan aan een formeel vereiste om een dergelijke beslissing ten uitvoer te leggen. Ongeacht of bij klager sprake is geweest van insluiting of van het beperken van het recht op bewegingsvrijheid, in beide gevallen moet de geneesheer-directeur een afschrift van de beslissing van de zorgverantwoordelijke en een kennisgeving van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon, aan een patiënt doen toekomen.

Uit het verweerschrift blijkt dat toen de beslissing werd genomen om klager in zijn kamer te doen verblijven “voor de zekerheid een artikel 9:9 lid 2 Wvggz” is aangemaakt. Aan de klachtencommissie is een formulier “Art9:9 lid 2: Beslissing tot beperking bewegingsvrijheid” overgelegd. Dit formulier is echter niet volledig ingevuld. Tijdens de mondelinge behandeling van de klacht heeft verweerster in het Elektronisch Patiëntendossier van klager gezocht of zich daarin een volledig ingevuld formulier bevond. Dat bleek niet te vinden. Door verweerster werd daarop erkend dat het dan ook onwaarschijnlijk is dat een volledig ingevuld formulier is aangemaakt dat werd doorgezonden aan de geneesheer-directeur. Het is dan ook even onwaarschijnlijk dat klager van de geneesheer-directeur het afschrift en de kennisgevingen heeft ontvangen.

De klachtencommissie moet dan ook vaststellen dat niet is voldaan aan het dwingendrechtelijke voorschrift van artikel 8:9 Wvggz om aan een patiënt die wordt beperkt in zijn recht op bewegingsvrijheid een afschrift van de beslissing van de zorgverantwoordelijke met de motivering van de beslissing om hem te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid te verstrekken.

Doordat niet is voldaan aan dit dwingendrechtelijke voorschrift dient de klachtencommissie alleen al om die reden de klacht van klager gegrond te verklaren. Daarmee komt de klachtencommissie niet toe aan een inhoudelijke beoordeling van de klacht. Terzijde wil de klachtencommissie aangeven dat zij het zeer goed mogelijk acht dat, als zij wel aan een inhoudelijke beoordeling zou zijn toegekomen haar oordeel over de vraag of de klacht gegrond zou zijn, anders zou zijn geweest.

De klachtencommissie wil ook het volgende opmerken. Door verweerster werd in het verweerschrift en bij de mondelinge behandeling van de klacht naar voren gebracht dat de waarschijnlijke verklaring voor het niet verder invullen van het formulier 9:9 lid 2 Wvggz is dat klager meewerkte of instemde met het voorstel om in zijn kamer te blijven. Uit niets is de klachtencommissie gebleken dat klager heeft ingestemd met het verblijf in zijn kamer. Dat zou bijvoorbeeld uit het dossier van klager hebben kunnen blijken.

De klachtencommissie wil er ook op wijzen dat er in haar ogen een duidelijk verschil is tussen instemmen en meewerken aan een vorm van verplichte zorg. Instemming blijkt uit een expliciet daarop gerichte uitlating. Het uitblijven van verzet, door woord of gebaar, mag dus niet uitgelegd worden als instemming. Ook meewerken aan de uitvoering van een beslissing om verplichte zorg te verlenen mag niet zonder meer uitgelegd worden als instemming daar mee. Een patiënt kan er immers voor kiezen om mee te werken aan het onvermijdelijke om nadelige gevolgen voor hem of haar van verzet te voorkomen. In dat licht zou in de ogen van de klachtencommissie bij het nemen van beslissingen om verplichte zorg te verlenen het uitgangspunt moeten zijn om altijd het daarbij behorende formulier in te vullen en aan de patiënt ter hand te stellen, tenzij de patiënt expliciet heeft laten weten in te stemmen. De instemming dient dan te worden vastgelegd in het dossier.

De klachtencommissie acht de klacht gegrond.

7. Uitspraak

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van de heer XXXXX over de beslissing van 22 september 2020 om hem te beperken in zijn recht op bewegingsvrijheid: **gegrond**.

De klachtencommissie vernietigt de beslissing. Deze vernietiging brengt de vernietiging van de rechtsgevolgen van de beslissing mee.

8. Schadevergoeding.

Klager is bij een eerdere vergelijkbare klacht een schadevergoeding van € 5,= toegekend. Klager vraagt nu een schadevergoeding van € 100,=.

De klachtencommissie ziet geen aanleiding om terug te komen op haar uitgangspunten voor het toekennen van schadevergoedingen namelijk de Standaardbedragen Tegemoetkomingen die in het gevangeniswezen worden gehanteerd.

Op grond daarvan zou in het geval van klager een bedrag van € 5,= aan klager moeten worden toegekend omdat klager gedurende een nacht is opgesloten geweest in zijn eigen kamer en omdat de klacht daarover dat niet is voldaan aan een formeel voorschrift, gegrond is verklaard.

De klachtencommissie kent klager een bedrag van € 5,= toe aan schadevergoeding.

Aldus gedaan op 8 oktober 2020 door de Klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg, bestaande uit de heer XXXX, voorzitter, en de leden de heer XXXXX, psychiater en mevrouw XXXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXXX, secretaris.

w.g. XXXXX

w.g. CXXXXX

Voor afschrift,
De secretaris
(mevrouw XXXXX)